

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000073

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-02-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яценко Вячеслав Васильович

2. Viacheslav Yatsenko

Кваліфікація: д.філософ, 201

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2989-0564

Вид дисертації: доктор наук

Шифр наукової спеціальності: 06.01.06

Назва наукової спеціальності: Овочівництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 07-03-2025

Спеціальність за освітою: Технології закритого ґрунту

Місце роботи здобувача: Уманський національний університет садівництва

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 74.844.04

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет садівництва

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет садівництва

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.35.51

Тема дисертації:

1. Теоретичне обґрунтування методів реалізації продуктивного потенціалу овочевих культур з високою адаптивною здатністю
2. Theoretical justification of methods of realizing the productive potential of vegetable crops with high adaptive capacity

Реферат:

1. Кваліфікаційна наукова праця присвячена теоретичному обґрунтуванню реалізації продуктивного потенціалу овочів родин *Amaryllidaceae* L. (часник озимий стрілкующий, нестрілкующий і ярий), *Fabaceae* L. (квасоля овочева, боби кінські, соя овочева), *Lamiaceae* L. (васильки справжні), *Solanaceae* L. (помідор), *Cucurbitaceae* L. (гарбуз великоплідний), *Amaranthaceae* L. (амарант), *Asteraceae* L. (салат головчастий і листовий) та *Chenopodioideae* L. (шпинат городній) у Лісостепу України методами створення й добору сортів, застосуванням зрошення й абсорбуючих матеріалів, удобрення, застосування амінокислот для підвищення продуктивності, за результатами якого проведено збір й оцінено колекцію генотипів часнику та

створено три сорти часнику озимого, районовано сорти бобів кінських та квасолі овочевої, досліджено придатність до вирощування й введено в культуру сою овочевого напрямку використання – едамаме. Новизна роботи полягає у вирішенні науково-прикладної проблеми та виявленні загальних закономірностей продукційних процесів овочевих культур (часник, квасоля овочева, боби кінські, соя овочева, васильки справжні, помідор, гарбуз великоплідний, салат листковий і головчастий, шпинат городній, амарант) в умовах Лісостепу України, проведено комплексні дослідження методів реалізації продуктивного потенціалу овочевих культур з високою адаптивною здатністю. Виявлено закономірності екологічної і сортової мінливості популяційних ознак і стабільність їх прояву у часнику, сої овочевої, квасолі овочевої та бобів кінських з використанням ймовірісно-статистичних методів. Виділено генетичні джерела за господарсько-цінними ознаками та створено сорти часнику озимого Джованна, Аполлон, і Глорія.

2. The qualifying scientific work is devoted to the theoretical justification of the realization of the productive potential of vegetables of the families Amaryllidaceae L. (winter hardneck, winter softneck and spring garlic), Fabaceae L. (french beans, faba beans, vegetable soybeans), Lamiaceae L. (basil), Solanaceae L. (tomato), Cucurbitaceae L. (pumpkin), Amaranthaceae L. (amaranth), Asteraceae L. (head and leaf lettuce) and Chenopodiaceae L. (spinach) in the Forest Steppe of Ukraine by methods of creating and selecting varieties, using irrigation and absorbent materials, fertilizers, the use of amino acids to increase productivity, as a result of which a collection of garlic genotypes was collected and evaluated and three cultivars of winter garlic were created, cultivars of faba beans and green beans were zoned, suitability for cultivation was investigated, and the use of edamame was introduced into soybean culture. The novelty of the work consists in solving a scientific and applied problem and identifying the general regularities of the production processes of vegetable crops (garlic, green beans, faba beans, vegetable soybeans, true cornflowers, tomatoes, large-fruited pumpkins, leaf and head lettuce, garden spinach, amaranth) in the conditions of the Forest Steppe of Ukraine, comprehensive studies of methods of realizing the productive potential of vegetable crops with high adaptive capacity were conducted. The regularities of environmental and varietal variability of population traits and the stability of their manifestation in garlic, vegetable soybean, vegetable bean and horse bean were revealed using probabilistic and statistical methods. Genetic sources were identified for economic and valuable traits and winter garlic cultivars Dzhovanna, Apollon, and Hloriia were created.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Ulianych O., Yatsenko V., Kondratenko P., Lazariev O., Voievoda L., Lukianets O., Adamenko D. The influence of amino acids on the activity of antioxidant enzymes, malonic dialdehyde content and productivity of garlic (*Allium Sativum* L.). *Agronomy Research*. 2020, 18(3): 2245–2258. <https://doi.org/10.15159/AR.20.172>.
- Havrilyuk M., Fedorenko V., Ulianych O., Kucher I., Yatsenko V., Vorobiova N. and Lazariev O. Effect of superabsorbent on soil moisture, productivity and some physiological and biochemical characteristics of basil. *Agronomy Research*. 2021, 19(2): 394–407, <https://doi.org/10.15159/AR.21.080>.
- Ulyanych O., Poltoretskyi S., Liubych V., Yatsenko A., Yatsenko V., Lazariev O., Kravchenko V. Effect of surface drip irrigation and cultivars on physiological state and productivity of faba bean crop. *Agraarteadus*. 2021, 32(1): 139–149. <https://doi.org/10.15159/jas.21.14>.

- Yatsenko V., Poltoretskyi S., Mostoviak I., Vorobiova N., Lazariiev O., Kravchenko V.. The effect of superabsorbent and different rates of the local fertilizer on garlic productivity in the forest-steppe of Ukraine. *Agraarteadus*. 2022, 33(1): 209–221. <https://doi.org/10.15159/jas.22.21>.
- Yatsenko V., Poltoretskyi S., Yatsenko N., Poltoretska N., Mazur, O. Agrobiological assessment of green bean varieties by adaptability, productivity, and nitrogen fixation. *Scientific Horizons*. 2023, 26(7): 79–94. <https://doi.org/10.48077/scihor7.2023.79>.
- Yatsenko V., Yatsenko N., Karpenko V., Poltoretskyi S., Lazariiev O., Kravchenko V., Chynchyk O., Vyshnevskaya L., Tretiakova S., Kozyrsky D. Agrobiological assessment of productivity and nitrogen fixation of vegetable soybean (edamame) in the conditions of Forest-Steppe of Ukraine. *Agronomy Research*. 2023, 21(2): 1006–1026, <https://doi.org/10.15159/AR.23.097>.
- Yatsenko V., Sichkar A., Rogalskyi S., Vyshnevskaya L., Kostiyuk M. (). Ecological plasticity, stability, and nitrogen-fixing capacity of edible bean cultivars in the Forest-Steppe of Ukraine. *Scientific Horizons*. 2024, 25(6): 31–50. <https://doi.org/10.48077/scihor6.2024.31>.
- Yatsenko V., Yatsenko N., Mostoviak I., Lazariiev O., Zhilyak I., Novak Y., Kravchenko V., Musiienko L., Krykun S. Influence of the Weather Conditions on the Efficiency of Absorbents in the Vegetable Crop Rotation System and on the Stock of Productive Soil Moisture. *Acta fytotechn zootechn*, 27, 2024(3): 250–265. <https://doi.org/10.15414/afz.2024.27.03.250-265>.
- Яценко В. В. Біологічні основи продуктивності часнику озимого різних репродукцій. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2021. Вип. 98. Ч. 1. 126–141. <https://doi.org/10.31395/2415-8240-2021-98-1-126-141>.
- Яценко В. В., Улянич О. І. Біохімічний метод оцінки передселекційних вихідних форм і сортів часнику за стійкістю до ураження грибовими хворобами. Овочівництво і баштанництво: міжвідомчий тематичний науковий збірник, 2021. Вип. 69. С. 43–54.
- Яценко В. В., Шевчук К. М., Бойко А. І., Половинчук О. Ю. Агробіологічна оцінка колекційних зразків *Allium sativum* L. subsp. *vulgare* (Kuzn.). НАУКОВІ ПРАЦІ ІНСТИТУТУ БІОЕНЕРГЕТИЧНИХ КУЛЬТУР І ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ. Вип. 29, 2021. С. 202–209. DOI: <https://doi.org/10.47414/np.29.2021.244481>.
- Яценко В. В. Сортівні особливості формування нодуляційного апарату бобових культур за використання інокулянтів і мікоризоутворювального препарату. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва, 2021. Вип. 99. Ч. 1: Сільськогосподарські науки. С. 100–114. <https://doi.org/10.31395/2415-8240-2022-100-1-100-114>.
- Яценко В. В. Формування продуктивності сої овочевої за використання біоінокулянтів та мікоризоутворюючого препарату. Таврійський науковий вісник. Сільськогосподарські науки, 2022. вип. 125. С. 111–118. <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.125.16>
- Яценко В. В. Сортівні особливості формування продуктивності бобів овочевих за використання біоінокулянтів і мікоризоутворювача. Таврійський науковий вісник. Сільськогосподарські науки, 2022, вип. 126. С. 106–113. <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.126.15>.
- Яценко В. В. Вплив обробки посівів часнику амінокислотами на збереженість цибулин. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Агронія і біологія. 2022, 48(2): 181–187. <https://doi.org/10.32845/agrobio.2022.2.24>
- Яценко В. В. Селекційна цінність нестрлікуючих форм часнику озимого. *Plant Varieties Studying and Protection*. 2022, 18(3): 184–195. <https://doi.org/10.21498/2518-1017.18.3.2022.268999>
- Яценко В. В., Воробйова Н. В. Продукційні процеси посівів помідора за використання абсорбуючих матеріалів в умовах Лісостепу України. Таврійський науковий вісник. Сільськогосподарські науки, 2022, вип. 127. С. 186–191. DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.127.23>.
- Яценко В. В., Воробйова Н. В. Адаптивний потенціал колекції *Allium sativum* L. subsp. *Sagittatum* Уманського національного університету садівництва. *Plant Varieties Studying and Protection*. 2022, 18(4): 262–272. <https://doi.org/10.21498/2518-1017.18.4.2022.273987>.

- Яценко В. В. Адаптивна здатність та селекційна цінність колекційних зразків сої овочевої. Овочівництво і баштанництво. 2022, 72: 41–52. <https://doi.org/10.32717/0131-0062-2022-72-41-52>.
- Яценко В. В., Улянич О. І., Яценко Н. В., Карпенко В. П., Мостов'як І. І., Любич В. В. Порівняльна характеристика селекційних і місцевих форм часнику за показниками харчової цінності. Plant Varieties Studying and Protection. 2023, 19(1): 58–67. <https://doi.org/10.21498/2518-1017.19.1.2023.277772>.
- Яценко В. В. Воробйова Н. В., Яценко А. О., Рогальский С. В., Січкара А. О. Формування продуктивності гарбуза великоплідного за післядії абсорбентів. Таврійський науковий вісник. Сільськогосподарські науки, 2023, вип. 130. С. 301–306. DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2023.130.41>.
- Яценко В. В., Яценко Н. В., Рогальский С. В., Січкара А. О., Новак Ю. В. Формування продуктивності сортів амаранту в Правобережному Лісостепу України за дії абсорбенту MaxiMarin. Plant Varieties Studying and Protection. 2023, 19(4): 249–256. <https://doi.org/10.21498/2518-1017.19.4.2023.291231>.
- Yatsenko V., Yatsenko N., Ulianych O., Mostovia I., Karpenko V. Адаптивно-продуктивний потенціал часнику ярого колекції Уманського національного університету садівництва. Овочівництво і баштанництво. 2023, 74: 51–64. <https://doi.org/10.32717/0131-0062-2023-74-51-64>.
- Яценко В. В., Яценко Н. В., Улянич О. І., Рогальський С. В., Січкара А. О., Яценко А. О., Войняк О. А. Оцінювання сортів й перспективних зразків *Allium sativum* L. колекції Уманського національного університету садівництва за лежкістю в неконтрольованих умовах Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2024, Вип. 104. Ч. 1. 266–275. <https://doi.org/10.32782/2415-8240-2024-104-1-266-275>.
- Яценко В. В. Модель сорту часнику, розроблена на основі колекції генотипів Уманського національного університету садівництва. Вісник Уманського національного університету садівництва, № 2, 2024, С. 18–24. DOI <https://doi.org/10.32782/2310-0478-2024-2-18-25>.
- Яценко В. В., Яценко Н. В., Яценко А. О., Фещенко В. В., Луценко І. С. Сортова продуктивність квасолі овочевої за використання біоінокулянтів окремо й сумісно з мікоризою. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва 2024. Вип. 105. Ч. 1: Сільськогосподарські науки. С. 38–47. DOI: [10.32782/2415-8240-2024-105-1-38-47](https://doi.org/10.32782/2415-8240-2024-105-1-38-47)

Наукова (науково-технічна) продукція: технології; сорти рослин; методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: збільшення обсягів виробництва; поліпшення стану навколишнього середовища; економія енергоресурсів

Охоронні документи на ОПВ:

Сорти рослин, породи тварин

Свідоцтво про авторство на сорт Аполлон часник (*Allium sativum* L.) від 08.12.2022. №220651. Автори: Яценко В. В., Улянич О. І. Бюлетень Міністерства аграрної політики та продовольства України «Охорона прав на сорти рослин» (заявка № 21129002 дата подання: 26.10.2021). Випуск № 6, 2022. С. 768. (80 % авторства: ідентифікація, виділення форм для селекційної практики, комплексна оцінка сорту і екологічне впровадження). URL: https://sops.gov.ua/uploads/page/buletten/2022/B_6_2022.pdf

Свідоцтво про авторство на сорт Джованна часник (*Allium sativum* L.) від 08.12.2022. № 220652. Автори: Яценко В. В. Бюлетень Міністерства аграрної політики та продовольства України «Охорона прав на сорти рослин» (заявка № 22129002 дата подання: 20.04.2022). Випуск № 6, 2022. С. 769. URL: https://sops.gov.ua/uploads/page/buletten/2022/B_6_2022.pdf

Свідоцтво про авторство на сорт Глорія часник (*Allium sativum* L.) від 31.05.2023. №230331. Автори: Яценко В. В. Бюлетень Міністерства аграрної політики та продовольства України «Охорона прав на сорти рослин» (заявка № 23129001 дата подання: 10.02.2023). Випуск № 5, 2023. С. 44. URL: <https://sops.gov.ua/uploads/page/6482ed93c7f01.pdf>

Свідоцтво № 220743 про державну реєстрацію сорту рослин назва сорту Аполлон часник (*Allium sativum* L.). Яценко В. В., Улянич О. І. Дата державної реєстрації майнового права інтелектуальної власності на поширення: 08.12.2022. Свідоцтво № 220744 про державну реєстрацію сорту рослин назва сорту

Джованна часник (*Allium sativum* L.). Яценко В. В. Дата державної реєстрації майнового права інтелектуальної власності на поширення: 08.12.2022. Свідоцтво № 230363 про державну реєстрацію сорту рослин назва сорту Глорія часник (*Allium sativum* L.). Яценко В. В. Дата державної реєстрації майнового права інтелектуальної власності на поширення: 30.05.2023. Пат. 230297 на сорт рослин Глорія «Часник». Яценко В. В. Заявка № 23129001 Назва сорту: Глорія Володілець Уманський національний університет садівництва заявл.: 10.02.2023, опубл. 15.05.2023. Патент № 230297. Пат. 230314 на сорт рослини Джованна «Часник». Яценко В. В. Заявка № 22129002 Назва сорту: Джованна Володілець Уманський національний університет садівництва заявл.: 20.04.2022, опубл. 23.06.2023. Патент № 230314. Пат. 230313 на сорт рослин Аполлон «Часник». Яценко В. В., Уляни О. І. Заявка № 21129002 Назва сорту: Аполлон Володілець Уманський національний університет садівництва заявл.: 26.10.2021, опубл. 23.06.2023. Патент № 230313.

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0101U004495 0121U112521

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Улянич Олена Іванівна
2. Olena Ulyanych

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1687-834X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет садівництва

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дідур Ігор Миколайович
2. Didur Ihor M.

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=5nWnGx0AAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00497236

Місцезнаходження: вул. Сонячна, буд. 3, Вінниця, Вінницький р-н., 21008, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Куц Олександр Володимирович

2. Oleksandr Kuts

Кваліфікація: д. с.-г. н., с.н.с., 06.01.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2053-8142

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Галузевий

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хареба Володимир Васильович

2. Volodymyr Khareba

Кваліфікація: д.с.-г.н., професор, 06.01.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9947-2689

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00024360

Місцезнаходження: вул. Михайла Омеляновича-Павленка, буд. 9, Київ, 01010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заморський Володимир Васильович
2. Volodymyr Zamorsky

Кваліфікація: д.с.-г.н., професор, 06.01.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет садівництва

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поліщук Валентин Васильович
2. Valentin V. Polishchuk

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет садівництва

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябовол Ярослав Сергійович
2. Yaroslav S. Ryabovol

Кваліфікація: д. с.-г. н., доц., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4325-5313

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет садівництва

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Рябовол Людмила Олегівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Рябовол Людмила Олегівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Любич Віталій Володимирович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна